

Wspomaganie rozwoju mowy dziecka

Każdy rodzic może samodzielnie stymulować rozwój mowy swojego dziecka. W jaki sposób?

- **przede wszystkim mówiąc do maluszka jak najczęściej, stosując tzw. kąpiel słowną.** Wykorzystujemy do tego codzienną aktywność. Wykonując daną czynność, opowiadamy o niej, np. „Robię zupę, obieram marchewkę. Popatrz, marchewka jest twarda i pomarańczowa. Dotknij – prawda, że twarda?”. Komentujemy możliwie często to, co sami robimy i co robi dziecko. Mówmy do naszego dziecka wyraźnie i powoli, by wszystkie wypowiedziane przez nas słowa były czytelne. Unikamy zdrobnień, opisujemy czynności. **Starajmy się wyróżniać – gestem, intonacją – nazwy w wypowiedziach**
- **bądźmy dobrymi słuchaczami – obserwujmy dziecko i podążajmy za nim.** Podbudowujmy w maluszku chęć komunikowania się, dostrzegając jego potrzeby. Nie wyręczajmy dziecka w mówieniu, nie starajmy się zrozumieć w lot jego potrzeb – niech próbuje nam je przekazać słowami. Nie przerywajmy dziecku, pozwólmy dokończyć wypowiedź. Gdy podpowiadamy mu słowa, zwroty, dawajmy również możliwość wyboru odpowiedzi. Nasze słownictwo powinno być zróżnicowane, ale znane dziecku

Pamiętajmy – **podstawową formą ćwiczeń powinna być rozmowa.**

- gdy dziecko mówi po swojemu, **powtarzajmy po nim tę samą treść w poprawionej gramatycznie formie**, ale nie nalegajmy, żeby dziecko powtarzało słowa. Na początku nie wymagajmy również prawidłowej artykulacji. Chwalmy je za każdą głosową reakcję
- **czytajmy dziecku książeczki, nazywajmy to, co widzimy na ilustracjach.** Sprawdzajmy, czy rozumie wszystkie wyrazy, zadając mu pytania i ewentualnie podpowiadając odpowiedzi. Możemy naprowadzić dziecko na właściwe słowo, pokazując coś na obrazku, mówiąc początek wyrazu
- **śpiewajmy, powtarzajmy wierszyki, wyliczanki.** Do codziennych zajęć włączmy zabawy ruchowe, najlepiej przy muzyce, piosenkach – świetnie sprawdzają się tu piosenki, podczas śpiewania których pokazujemy części ciała
- w nabywaniu mowy bardzo dużą rolę odgrywa słuch fonematyczny (zwany mownym). Warto go ćwiczyć. Świetnie sprawdzają się tu wszelkiego rodzaju onomatopeje. **Zachęcajmy dziecko do naśladowania odgłosów otoczenia, „mowy” zwierząt, pojazdów**, samemu dając przykład, ale też uważnie przysłuchując się naszemu

dziecku. Starajmy się łączyć wydawanie różnych dźwięków odgłosów naśladowanie odgłosów z ruchami rąk i całego ciała. W wieku 2-4 lat dziecko powinno wysłuchiwać i rozpoznawać odgłosy z otoczenia bez pomocy wzroku. Starsze dzieci bawić się mogą w powtarzanie rytmów, wyklaskiwanie, wystukiwanie (np. używając instrumentów muzycznych), a potem w wysłuchiwanie wyrazów w zdaniach, sylab i głosek w wyrazach

- **zwróćmy uwagę na ćwiczenia dłoni.** Zręczność palców ma związek ze sprawnym artykulowaniem i mówieniem. Wykorzystujmy wszelkie okazje do lepienia, klejenia, nawlekania koralików, budowania z klocków, patyczków. Nie zapominajmy o zabawach paluszkowych – „Idzie rak...” itp.
- **ćwiczmy z dzieckiem narządy mowy w formie zabawy – „gimnastyka buzi i języka”.** Sprawne funkcjonowanie narządów mowy to warunek prawidłowego wymawiania wszystkich głosek. Niektóre dzieci wymawiają głoski niedbale, przy jak najmniejszym wysiłku mięśni narządów mowy. Nieprawidłowości tego rodzaju nie wynikają z wad wymowy i nie wymagają pomocy specjalisty. Wystarczą codzienne parominutowe ćwiczenia wyrazistości mowy oraz gimnastyka narządów artykulacyjnych
- czynność mowy jest nierozzerwalnie związana z oddychaniem, a prawidłowe oddychanie jest fundamentem dobrej mowy – **stosujmy ćwiczenia oddechowe, dmuchajmy, chuchajmy**
- **pozwólmy dziecku na osłuchanie się z poprawnym brzmieniem głosek**, których ono jeszcze nie wymawia, wykorzystując w tym celu książeczki, obrazki, opowiadania, gry. Ćwiczenia indywidualne powinien prowadzić logopeda
- bardzo ważnym czynnikiem, mogącym dość szybko przyspieszyć rozwój mowy naszej pociechy, jest **kontakt z rówieśnikami**. Warto zapisać malca do przedszkola lub zadbać o to, by dużo przebywał w towarzystwie innych dzieci – na placu zabaw, w klubiku dziecięcym, w czasie wizyt u znajomych
- pamiętajmy, **by nigdy nie krytykować mowy dziecka w jego obecności ani w obecności innych dzieci, nie porównywać go z rówieśnikami**. Zawsze chwalmy dziecko, nie tylko za widoczne osiągnięcia, ale za wszelkie, nawet niezbyt udane próby i starania.